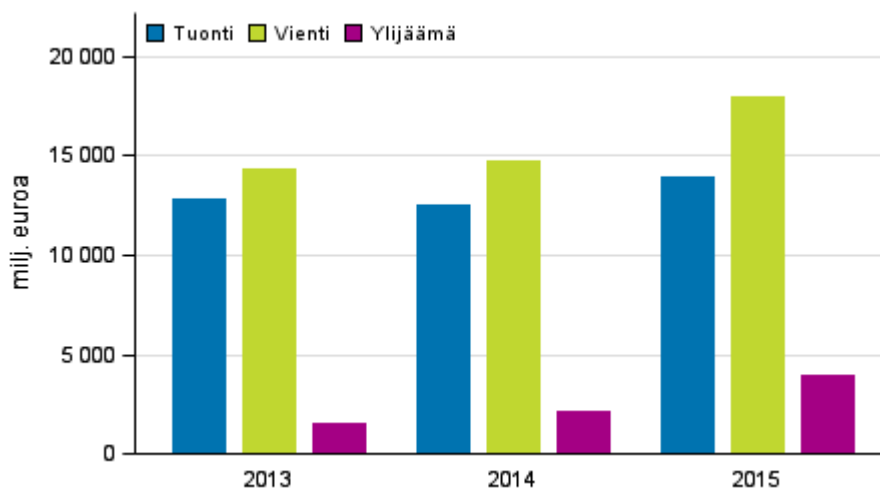

Palvelujen ulkomaankauppa 2015

Tietotekniikkapalvelujen vienti jatkoi kasvuaan vuonna 2015

Tilastokeskuksen mukaan tietotekniikkapalvelujen vienti on kasvanut viimeisen kahden vuoden aikana 46 prosenttia. Tietotekniikkapalveluja vietiin 7,3 miljardin euron arvosta vuonna 2015, jolloin tietotekniikkapalvelut kattoivat yli 40 prosenttia yritysten palveluviennistä. Yrityksen veivät palveluja 17,9 miljardin euron arvosta. Palveluja tuotiin 13,9 miljardin euron arvosta vuonna 2015.

Palvelujen tuonti, vienti ja ylijäämä 2013–2015, milj. euroa

Palvelujen tuonti, vienti ja ylijäämä 2013 - 2015, milj. euroa

Palvelujen vienti kasvoi 22 prosenttia vuonna 2015 edellisvuoteen verrattuna. Palveluja vietiin 17,9 miljardin euron arvosta. Palvelujen tuonti kasvoi 11 prosenttia 13,9 miljardiin euroon. Näin ollen palvelukaupan ylijäämä lähes kaksinkertaistui vuodessa. Ulkomailla käsiteltyjen tavaroiden ja välityskaupan nettomyynti säilyi ennallaan tänä vuonna edellisvuoteen verrattuna.

Ulkomailla valmistettujen tavaroiden myyntien kate 2013–2015, milj. euroa

Erä	2013	2014	2015
Ulkomailla käsiteltyjen tavaroiden ja välityskaupan nettomyynnit	2 810	1 868	1 859

Suomesta viedään tietotekniikkapalveluja

Tietotekniikkapalvelujen vienti kattaa yli 40 prosenttia palvelujen viennistä. Vuoteen 2013 verrattuna tietotekniikkapalvelujen vienti on kasvanut 2,3 miljardilla eurolla. Myös yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalvelujen vienti on lähes kaksinkertaistunut vuoteen 2013 verrattuna. Tuotannollisten palvelujen vienti on kasvanut 50 prosenttia vuodesta 2014. Vuonna 2015 yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalveluja vietiin noin 1,2 miljardin ja tuotannollisia palveluja 1,3 miljardin euron arvosta.

Suurimmat palvelujen tuontierät ovat tietotekniikkapalvelut, tutkimus- ja kehittämisspalvelut sekä luokittelemattomat liike-elämän palvelut. Tuotannollisten palvelujen ja teknisten, kaupankäynnin ja muiden luokittelemattomien liike-elämän palvelujen tuonnit jatkoivat kasvuaan edellisvuodesta.

Palvelujen vienti ja tuonti suurinta EU-alueelta

Palvelujen viennistä lähes puolet kohdistuu EU-maihin. Aasia ja Amerikka kattavat molemmat viidenneksen palveluviennistä, EU:n ulkopuolisen Euroopan osuuden ollessa kymmenen prosenttia. Aasian ja Amerikan osuudet viennistä ovat kasvaneet viime vuodesta noin viisi prosenttiyksikköä, EU-maiden osuuden vähentyessä kymmenellä prosenttiyksiköllä. Palvelujen tuonti on alueellisesti tarkasteltuna vientiä keskittyneempää. EU-maiden osuus yritysten palvelutuonnista on lähes 70 prosenttia. Palvelujen tuonnissa eri alueiden osuudet pysyivät ennallaan edellisvuosiin verrattuna.

Maittain tarkasteltuna merkittävimmät kauppakumppanit ovat Yhdysvallat, Ruotsi, Saksa ja Britannia. Nämä samat maat olivat merkittävimpiä myös edellisvuonna. Aasian osuuden kasvua viennistä selittävät Kiinan ja Etelä-Korean vientien kasvu.

Palvelujen alueellisissa jakaumissa eroja

Kaikissa palveluerissä ainakin puolet tuonnista tulee EU-maista. Tuotannollisissa palveluissa sekä rakentamisessa ja projektitoimituksissa yli 90 prosenttia tuonnista tulee EU:n alueelta. Amerikasta tuodaan suhteessa eniten rojalteja ja lisenssimaksuja. Muita liike-elämän palveluja tuodaan Aasiasta ja Amerikasta noin 15 prosentin arvosta EU:n osuuden ollessa 61 prosenttia. Huolto- ja korjauspalveluiden sekä posti- ja kuriiripalveluiden tuonti on alueellisesti jakautuneempaa muihin palvelueriin verrattuna.

Palvelujen vienti on tuontia alueellisesti hajaantuneempaa. Kun rakentamisessa ja projektitoimituksissa lähes kaikki tuonti tulee EU-maista, on niiden vienti jakaantunut ympäri maailman. Lähes vastaava tilanne on myös televiestintä, tietotekniikka- ja tietopalveluissa. Ainoastaan tuotannollisia palveluja viedään lähes ainoastaan Euroopan alueelle. Muualla luokittelemattomia rojalteja ja lisenssimaksuja saadaan eniten Aasiasta ja Amerikasta.

Tilaston sisältö

Tilasto kattaa tuotannolliset palvelut, huolto- ja korjauspalvelut, posti- ja kuriiripalvelut, rakentamisen, osan rahoituspalveluista, henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut, henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut sekä ulkomailla myytyjen tavaroiden katteen. Sisältöön ei kuulu matkailuun tai kuljetukseen liittyvät palvelut, vakuutuspalvelut eikä välilliset rahoituspalvelut.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palvelujen tuonti ja vienti palveluerittäin 2013-2015, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Palvelujen tuonti ja vienti alueittain 2013-2015, milj. euroa.....	4
Palvelujen ulkomaankauppatilaston laatuseloste.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palvelujen tuonti ja vienti palveluerittäin 2013-2015, milj. euroa

		2013	2014	2015
Tuonti	Yhteensä	12 837	12 567	13 940
	Tuotannolliset palvelut	512	730	1 044
	Muulla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	182	218	185
	Liikenne (posti- ja kuriiripalvelut)	77	92	82
	Rakentaminen ja projektitoimitukset	216	141	275
	Rahoituspalvelut	1 109	850	817
	Muulla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut	1 443	818	750
	Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut	2 473	2 533	2 751
	Muut liike-elämän palvelut	6 691	7 090	7 938
	Henkilökohtaiset kulttuuri- ja virkistyspalvelut	135	96	97
Vienti	Yhteensä	14 311	14 711	17 930
	Tuotannolliset palvelut	801	848	1 275
	Muulla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	109	202	216
	Liikenne (posti- ja kuriiripalvelut)	242	166	162
	Rakentaminen ja projektitoimitukset	1 626	1 126	1 914
	Rahoituspalvelut	236	257	275
	Muulla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut	2 666	1 851	2 214
	Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut	5 163	6 580	7 528
	Muut liike-elämän palvelut	3 433	3 637	4 286
	Henkilökohtaiset kulttuuri- ja virkistyspalvelut	36	45	60

Liitetaulukko 2. Palvelujen tuonti ja vienti alueittain 2013-2015, milj. euroa

		2013	2014	2015
Tuonti	Yhteensä	12 837	12 567	13 940
	EU-28	8 986	8 489	9 642
	Muu Eurooppa (ei EU-28)	601	544	772
	Amerikka	1 597	1 754	1 656
	Afrikka	150	132	86
	Aasia	1 455	1 547	1 597
	Oseania	22	24	52
	Tuntematon	27	77	136
	Vienti	Yhteensä	14 311	14 711
EU-28		8 102	8 331	8 279
Muu Eurooppa (ei EU-28)		1 340	1 404	1 634
Amerikka		1 978	2 101	3 437
Afrikka		395	394	520
Aasia		2 331	2 275	3 650
Oseania		100	122	218
Tuntematon		66	84	0

Palvelujen ulkomaankauppatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilaston tuottaa Tilastokeskus. Tilaston laatiminen perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseen (184/2005), jossa säädetään maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista tilastoista ja jota on päivitetty Komission asetuksessa (555/2012). Lisäksi laadinnassa noudatetaan Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n maksutasekäsikirjan (Balance of Payments Manual 6th ed. 2009) ja Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia. Palvelujen ulkomaankaupan tiedustelut ovat tiedonantajille lakisääteisiä perustuen tilastolakiin (280/2004, 14 §). Tilastokeskus rahoittaa palvelujen ulkomaankauppatilaston tuotannon.

Tilasto kattaa tuotannolliset palvelut, huolto- ja korjauspalvelut, posti- ja kuriiripalvelut, rakentamisen, osan rahoituspalveluista, henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut, henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut sekä ulkomailla myytyjen tavaroiden katteen. Sisältöön ei kuulu matkailuun tai kuljetukseen liittyvät palvelut, vakuutuspalvelut eikä välilliset rahoituspalvelut. Viennin ja tuonnin palveluerittäiset tiedot luokitellaan maakohtaisesti maksutaseen maaluokitusten mukaisesti.

Tilasto kattaa seuraavat palveluerät:

- **Tuotannolliset palvelut**
- **Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut**
- **Kuljetus**
 - Posti- ja kuriiripalvelut
- **Rakentaminen**
 - Rakentaminen ja projektitoimitukset ulkomailla
 - siitä: kustannukset ulkomailla (vain vienti)
 - Rakentaminen ja projektitoimitukset Suomessa
- **Rojalit ja lisenssimaksut**
 - Franchise- ja tavaramerkkien lisensointimaksut
 - Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten käyttölisenssit
 - Tietokoneohjelmien jäljentämiseen ja jakeluun liittyvät lisenssit
 - Audiovisuaalisten tuotteiden jäljennys- ja/tai jakelulisenssit
 - Muiden tuotteiden jäljennys- ja/tai jakelulisenssit
- **Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut**
 - Televiestintäpalvelut
 - Tietokoneohjelmistot
 - Muut tietotekniikkapalvelut
 - Uutistoimistopalvelut
 - Muut tietopalvelut
- **Tutkimus- ja kehittämispalvelut**
 - Rääätälöidyt ja rääätälöimättömät tutkimus- ja kehittämispalvelut
 - Tutkimus- ja kehittämispalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit:
 - Patentit
 - Tutkimus- ja kehittämispalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Tutkimukseen ja kehitykseen perustuvat tekijänoikeudet
 - Tutkimus- ja kehittämispalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Teollisten menetelmien ja mallien myynti
 - Tutkimus- ja kehittämispalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Muut
- **Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalvelut**
 - Lakiasiainpalvelut
 - Laskentatoimen, tilintarkastus-, kirjanpito- ja veroneuvontapalvelut
 - Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointi- ja suhdetoimintapalvelut

- Messujen tarjoamat näyttelypalvelut ja kokouspalvelut
- Muut mainonta, markkinatutkimus ja mielipideselvitykset
- **Arkkitehti-, insinööri- ja muut tekniset palvelut**
 - Arkkitehtipalvelut
 - Insinööripalvelut
 - Tieteelliset ja muut tekniset palvelut
- **Maatalouden, kaivostoiminnan ja muun paikalla tapahtuvan jalostuksen palvelut**
 - Jätteiden käsittely ja puhdistuspalvelut
 - Maa- ja metsätalouteen sekä kalastukseen liittyvät palvelut
 - Kaivostoimintaan sekä öljyn- ja kaasunporaukseen liittyvät palvelut
- **Käyttöleasingpalvelut**
- **Kaupankäyntiin liittyvät palvelut**
- **Muut liike-elämän palvelut**
 - Työllistämispalvelut
 - Muualla luokittelemattomat muut liike-elämän palvelut
- **Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut**
 - Audiovisuaaliset alkuperäistuotteet
 - Muut audiovisuaaliset palvelut
 - Taiteisiin liittyvät palvelut
 - Koulutuspalvelut
 - Terveyspalvelut
 - Perinne- ja virkistyspalvelut
 - Muut henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut, muualla luokittelemattomat

sekä seuraavat tavaraerät:

- **Välityskauppa**
- **Ulkomailla tuotetut tavarat**

Palvelujen ulkomaankaupan tilastoa käytetään maksutaseen ja kansantalouden tilinpidon laadinnassa. Tiedot toimitetaan Eurostatille, Euroopan Keskuspankille (EKP), Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF) ja OECD:lle osana maksutasetta.

Palvelujen ulkomaankauppatilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

Palvelujen vienniksi lasketaan tilanteet, joissa yritys vastaanottaa korvauksen ulkomaiselta talousyksiköltä vastikkeena palvelusta. Vastaavasti tuonnissa suomalainen talousyksikkö maksaa ulkomaiselle toimijalle vastineena palvelusta. Tilastoon sisältyvät myös konserniyritysten väliset palvelutransaktiot.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastotiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tilastoinnin perusyksikkö on yritys. Tiedot kootaan vuosittaisella ja neljännesvuosittaisella tiedustelulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 400 palvelujen ulkomaankaupan merkittävintä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2500 yritystä, joista noin 500 edustaa itseään. Loput noin 2000 yritystä valitaan tiedusteluun satunnaisesti.

Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan kokonaistutkimuksen ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tutkimuksen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastaukseen sekä yli- ja alipeittoon. Koska palvelujen ulkomaankaupan tiedustelujen vastausprosentti vuositasolla on ollut noin 80, on vastauskadon vaikutus vähäinen. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen

yrittäjien joukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palvelujen määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmästä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto ilmestyy vuosittain. Tilaston tiedot kattavat kunkin kalenterivuoden aikana toimitetut palvelut.

Ennakkotiedot palvelujen ulkomaankaupasta julkistetaan kesäkuun alussa. Lopulliset tiedot julkaistaan noin vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Ennakolliset tiedot voivat muuttua aineiston täydentymisen ja muutosten vuoksi.

Tilastokeskuksen julkaisukalenteri löytyy osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Palvelujen ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/pul/index.html>

Tilastokeskus julkaisee maksutaseen yhteydessä tietoja palvelujen ulkomaankaupasta:

<http://www.stat.fi/til/mata/>

Palvelujen ulkomaankauppatilaston yritysaineisto on mahdollista saada tutkimuskäyttöön suojatussa muodossa. Käyttö tapahtuu Tilastokeskuksen tutkimuslaboratoriossa. Lisätietoja:

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/pul/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastokeskus julkaisee palvelujen ulkomaankaupan tiedot osana maksutasetta. Maksutaseen palvelujen ulkomaankaupan tietoihin sisältyy palvelujen ulkomaankaupan tilastossa julkistettujen palvelujen lisäksi kuljetus, matkailu sekä vakuutuspalvelut ja välilliset rahoituspalvelut. Rakentaminen on tilastoitu kansantalouden tilinpitoon palvelujen ulkomaankaupaksi vasta EKT2010-laskentauudistuksen myötä. Aiemmin rakentaminen kirjattiin yrittäjätuloihin.

7. Selkeys ja eheys / yhtenäisyys

Tilastovuodesta 2013 alkaen tiedot on kerätty uuden manuaalin mukaisesti, mistä johtuen tiedot eivät ole täysin yhtenäisiä ja vertailukelpoisia aiempiin tilastovuosiin. Palvelujen ulkomaankaupan tiedot ovat yhtenäisiä ja vertailukelpoisia tilastovuosina 2002–2012. Tietoja on kerätty vuodesta 1999 alkaen.

Tuontitietoja on korjattu vuosien 2002–2006 osalta vuoden 2007 aikana. Korjauksen syynä olivat tiedonantajilta saadut lisätiedot. Vuotta 2002 edeltävät tuontitiedot eivät tästä syystä ole vertailukelpoisia korjattujen vuosien kanssa.

Keväällä 2006 palvelujen viennin tasoa korjattiin vuodesta 2000 vuoteen 2005. Korjaus johtui tilastosta aiemmin puuttuneiden palveluerien sisällyttämisestä tilastointiin.

Viennin tasokorjauksen yhteydessä palvelujen viennin maajakauma vuosille 2000 - 2004 jouduttiin palveluerän muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut (ml. välityskauppa, käyttöleasing ja muualla luokittelemattomat konsernin sisäiset palvelut) osalta arvioimaan. Arvioinnissa hyödynnettiin tavaroiden

ulkomaankaupan maajakaumaa. Palvelujen viennin osalta vuoden 2005 tiedot eivät siten ole maajakauman osalta vertailukelpoisia aiempien vuosien vientitietojen kanssa.

Lisätietoja

Risto Sippola 029 551 3383

Terhi Tulonen 029 551 3604

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

globalisaatio.tilastot@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palvelujen ulkomaankauppa 2015, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3509 (pdf)